

@zwnne

VPR-A SPECIALISATIEOPLEIDING | april – november 2021

INTRODUCTIE

Prof. mr. G-J. (Gerrit-Jan) ZWENNE

Universiteit
Leiden

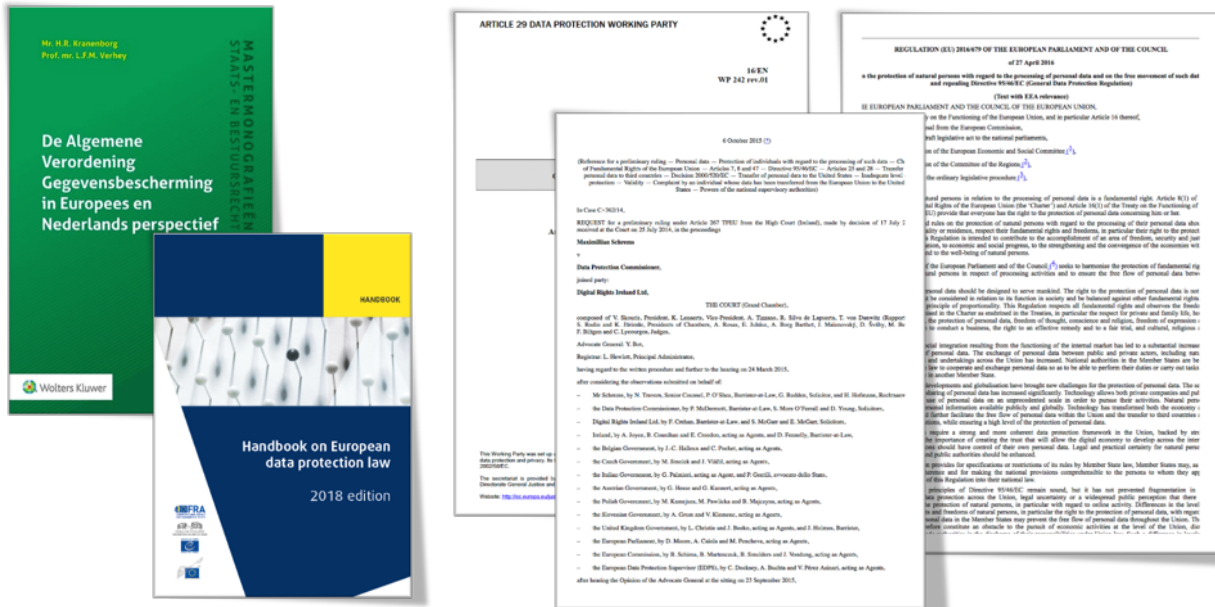

1

aanvangs- en eindtijden 9:45-11:00 11:00-11:15 11:15-12:30 12:30-13:30 13:30-14:45 14:45-15:00 15:00-16:15			Dé specialisatieopleiding	
20 april 2021 DAG I. Achtergrond, context en begrippen Zwenne Toepassingsbereik De Vries Wat van de advocaat wordt verwacht Hania <i>borrel en diner in Prentenkabinet</i>	11 mei 2021 DAG II. Beginnelen en grondslagen, en bijzondere gegevens De Vries Beveiliging en datalekken Koeter Internationale doorgifte Arnbak <i>lunch in Prentenkabinet?</i>	25 mei 2021 DAG III. Verwerkings-verantwoordelijke Kroes Verwerkersovereenkomst Tholen Rechten van betrokkenen: inzage en verbetering Jakimowicz bespreking huiswerkopdracht 1 Dunnik <i>Lunch in Sterrewacht</i>	8 juni 2021 DAG IV. EERSTE SEMINAR Het algoritme, de stad en de mensenrechten Van Eck Geautomatiseerde besluitvorming, online prijsdiscriminatie, en de AVG Borgesius Regulering van gezondheidsgegevens Oostveen Europa Europa Europa Berlee <i>borrel</i>	22 juni 2021 DAG V. Formaliteiten en accountability Schermer Privacy en gegevensbescherming in de zorg Van Balen Rechtsbescherming, handhaving & toezicht Tjeenk Willink & Drouen <i>lunch in Prentenkabinet</i>
9 september 2021 DAG VI. bespreking huiswerkopdracht 2 Dunnik Transparantie en overige rechten van betrokkenen Zwenne Profilering Zwenne ePrivacy Zwenne Cookie-ecosystemen Wolters Ruckert <i>Lunch in Sterrewacht</i>	23 sept 2021 DAG VII. Collectieve actie en schadevergoeding Alberdingh Thijm Rechtspraak HvJEU en EHRM Volgenant PraktijkOefening Blok & Ekker bespreking huiswerkopdracht 3 Dunnik <i>Lunch in Sterrewacht</i>	7 oktober 2021 DAG VIII. TWEEDE SEMINAR Van der Wolk & Intussen in Brussel en Luxemburg Kranenborg Actualiteiten AVG & UAVG Zwenne & De Vries <i>borrel</i>	28 oktober 2021 DAG IX. Bespreking opdracht 4 Dunnik Verwerkingsgrondslagen Zwenne Doelbinding De Vries Op de werkvloer De Vries Examentraining Zwenne & De Vries <i>lunch in Prentenkabinet</i>	25 november 2021 DAG X. Examen Diploma-uitreiking Borrel Diner

2

Te bestuderen

3

vier opdrachten en een mondeling examen

- casus

- gesprek

- cijfer

- vergelijkbaar met de casus van de opdrachten
- 40 minuten bestuderen
- open boek, maar géén communicatie

- twee docenten
- 30 minuten
- open boek

$$\text{eindcijfer} = \frac{\text{examencijfer} + \text{gemiddelde van 3 opdrachten}}{2}$$

4

VPR-A SPECIALISATIEOPLEIDING | 20 APRIL 2021

CONTEXT EN ACHTERGROND institutes en kernbegrippen

Prof. mr. G-J. (Gerrit-Jan) ZWENNE

Universiteit
Leiden

eLaw
Leiden

5

ACHTERGROND vanwaar privacywetgeving?

6

privacydimensies

1. fysieke privacy

lichamelijke integriteit: visitatie ('cavity search') ademtest, bloed, dna, speeksel, etc.

Artikel 11 GW

Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam.

2. territoriale privacy

huisrecht: binnentreden van woning.

Artikel 12 GW

1. Het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is alleen geoorloofd in de gevallen bij of krachtens de wet bepaald, door hen die daartoe bij of krachtens de wet zijn aangewezen..

3. communicatiegeheim

briefgeheim, telefoon- en telegraafgeheim

Artikel 13 Grondwet

Het briefgeheim is onschendbaar, behalve, in de gevallen bij de wet bepaald, op last van de rechter.

Het telefoon- en telegraafgeheim is onschendbaar, behalve, in de gevallen bij de wet bepaald, door of met machtiging van hen die daartoe bij de wet zijn aangewezen

4. informationele privacy

aanspraken van individu met betrekking tot de informatie die op hem of haar betrekking heeft

Artikel 10 Grondwet

1. Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer.
2. De wet stelt regels ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met het vastleggen en verstrekken van persoonsgegevens.

7

omnibus-wetgeving met grote reikwijdte, in een nogal dynamische context

het juridisch antwoord daarop: open begrippen en vage normen

want dat is toekomstbestendig en flexibel

maar (vooralsnog) erg weinig rechtspraak

en dus nog veel onopgehelderde begrippen en rechtsonzekerheid

en een (soms wat) grote rol voor (soms wat) activistische toezichthouders

8

dicht bij elkaar staan. De medische dossiers bij de huisarts van mensen die geen toestemming gaven voor gebruik ervan door anderen, zijn toegankelijk gemaakt voor huisartsenposten en eerste hulpen in het ziekenhuis. Het kabinet werkt aan een spoedwet om locatiegegevens van mobiele bellers te laten onderzoeken door het RIVM, om zo voorspellingen te doen over de verspreiding van het virus.

Wolfsen eist dat het om maatregelen gaat die de bescherming van persoonsgegevens zo goed mogelijk waarborgen. „Over die spoedwet hebben wij net advies uitgebracht aan het kabinet. Wij sluiten niet uit dat de analyse van die locatiedata op een privacy-vriendelijke

manier wordt gedaan. Onze adviezen worden meestal opgevolgd, omdat wij een wet buiten werking kunnen stellen als de AVG wordt geschonden”, zegt Wolfsen.

??

leven breder. „Het grootschalig volgen van mensen die daar geen toestemming voor hebben gegeven, is door de AVG echt *not done* geworden. Dat lijkt met die locatiedata nu weer aan de kant te worden geschoven”, zegt Benaisa van Bits of Freedom. „Niets is zo permanent als een tijdelijke maatregel”, reageert ook

9

administratieve geldboeten tot 20.000.000 EUR of, voor een onderneming, tot 4 % van de totale wereldwijde jaaromzet in het voorgaande boekjaar

art. 83.3
AVG

Kamerstukken II 2017/18,
34851, p. 51

Als er sprake is van **open normen** zal er van een toezichthoudend bestuursorgaan in beginsel worden gevraagd om helderheid te verschaffen over hetgeen van de ondertoezichtgestelden precies wordt verwacht in het specifieke geval voordat het opleggen van een punitieve sanctie aan de orde kan zijn. Het **lex-certa** beginsel staat aan punitief optreden dan al snel in de weg.

Als het voor een verwerkingsverantwoordelijke in redelijkheid niet helder is wat van hem concreet wordt verwacht, zal het rauwelijks opleggen van een (hoge) bestuurlijke boete de **rechterlijke toets** niet kunnen doorstaan.

10

The Eastman Dry Plate and Film Co.,
Price \$25.00—Loaded for 100 Pictures.
ROCHESTER, N. Y.

A full line Eastman's goods always in stock at LOEBER BROS., 111 Nassau Street, New York.

11

I I J A R O P 429

Gesetz- und Verordnungsblatt für das Land Hessen · Teil I

Tag		Ausgegeben in Wiesbaden am 12. Oktober 1979	Nr.	41
		Inhalt		
		Seite		
7. 10. 79	Schweinefleisch GVBl. II 320-49	623		
7. 10. 79	Gesetz zur Änderung beamtenrechtlicher und besoldungsrechtlicher Vorschriften GVBl. II 322-50	623		
7. 10. 79	Gesetz über versicherungspflichtige Leistungen der Bezüge GVBl. II 323-48	623		
7. 10. 79	Zweite Gesetz zur Änderung des Hessischen Personalrechts-Gesetzes GVBl. II 324-47	624		
7. 10. 79	Gesetz über die Aufwandsabrechnung und den Haushalt der ehrenamtlichen Mitglieder und der ehrenamtlichen Kreisverwalter der Gemeinden GVBl. II 325-46	625		
7. 10. 79	Gesetz zur Änderung des Hessischen Arbeitszeitgesetzes Änderl. GVBl. II 326-45	626		
7. 10. 79	Hessisches Gesetz zur Änderung des Hessischen Arbeitszeitgesetzes Änderl. GVBl. II 327-43	629		
7. 10. 79	Gesetz zur Änderung des Hessischen Schichtarbeitsgesetzes Änderl. GVBl. II 328-42	630		
7. 10. 79	Gesetz über die Befähigung zur Bestimmung von Zeitlohnstellen nach dem Arbeitsvertrag GVBl. II 329-41	641		
7. 10. 79	Gesetz über die Weistungen GVBl. II 330-40	641		

Der Landtag hat die folgende Gesetz (Gesetzesentwurf) :

Datenbankgesetz¹⁾

Vom 7. Oktober 1979

ERSTER ABSCHNITT

Datenbanksatz

§ 1

Rechts des Datenbanksatzes

Der Datenbanksatz enthält alle für Zwecke der sachbezogenen Informationsverarbeitung bestimmten, zusammengeordneten, strukturierten Daten und die Organisation ihrer Verarbeitung im Bereich der Datenverarbeitung im Lande und der Landes- oder der Landesverwaltung zugehörigen Behörden, Anstalten und Stiftungen des öffentlichen Rechts.

¹⁾ GVBl. II 336-40

§ 2

Inhalt des Datenbanksatzes

Der Datenbanksatz erfassen Unterlagen, Daten und Systeme sind zu sammeln, weiterzuleiten und aufzubereiten, falls sie nicht durch Überlegen notwendig verändert, abgerufen oder verarbeitet werden können. Dies ist durch geeignete Einrichtungen, technische Vorkehrungen sicherzustellen.

§ 3

(1) Den mit dem Datenbanksatz, dem Datenmaterial, der Datenorganisation verbundenen Personen ist unterstellt:

12

Publicatieblad L 119
van de Europese Unie

 Wetgeving

Uitgave in de Nederlandse taal 39e jaargang 4 mei 2016

Inhoud

I Wetgevingshandelingen

VERORDENINGEN

• Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (*)

RICHTLIJNEN

• Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 2000/37/JBZ van de Raad

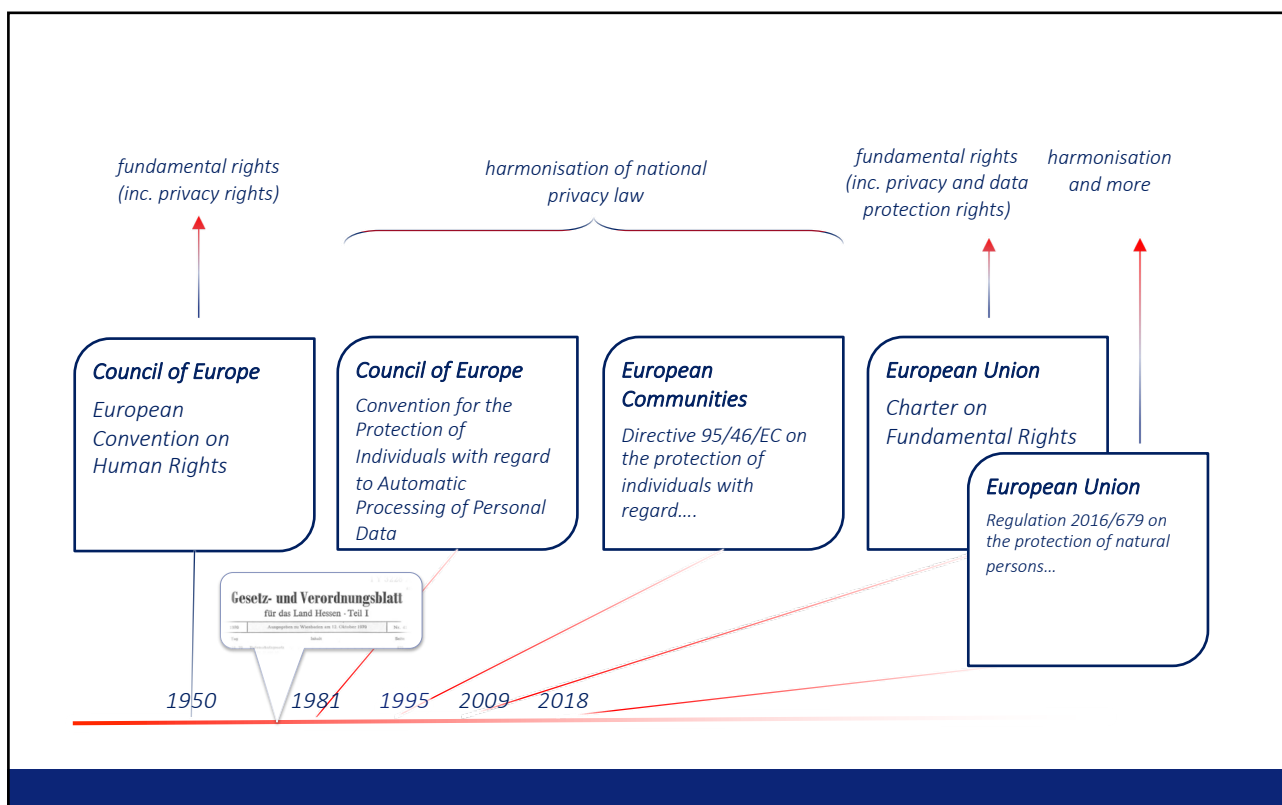
• Richtlijn (EU) 2016/681 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 over het gebruik van persoonsgegevens van passagiers (PNR) opgevoerd voor het vaststellen, opsporen, onderzoeken en vervolgen van terroristische misdrijven en ernstige criminaliteit

(*) Naar de EER relevante tekst

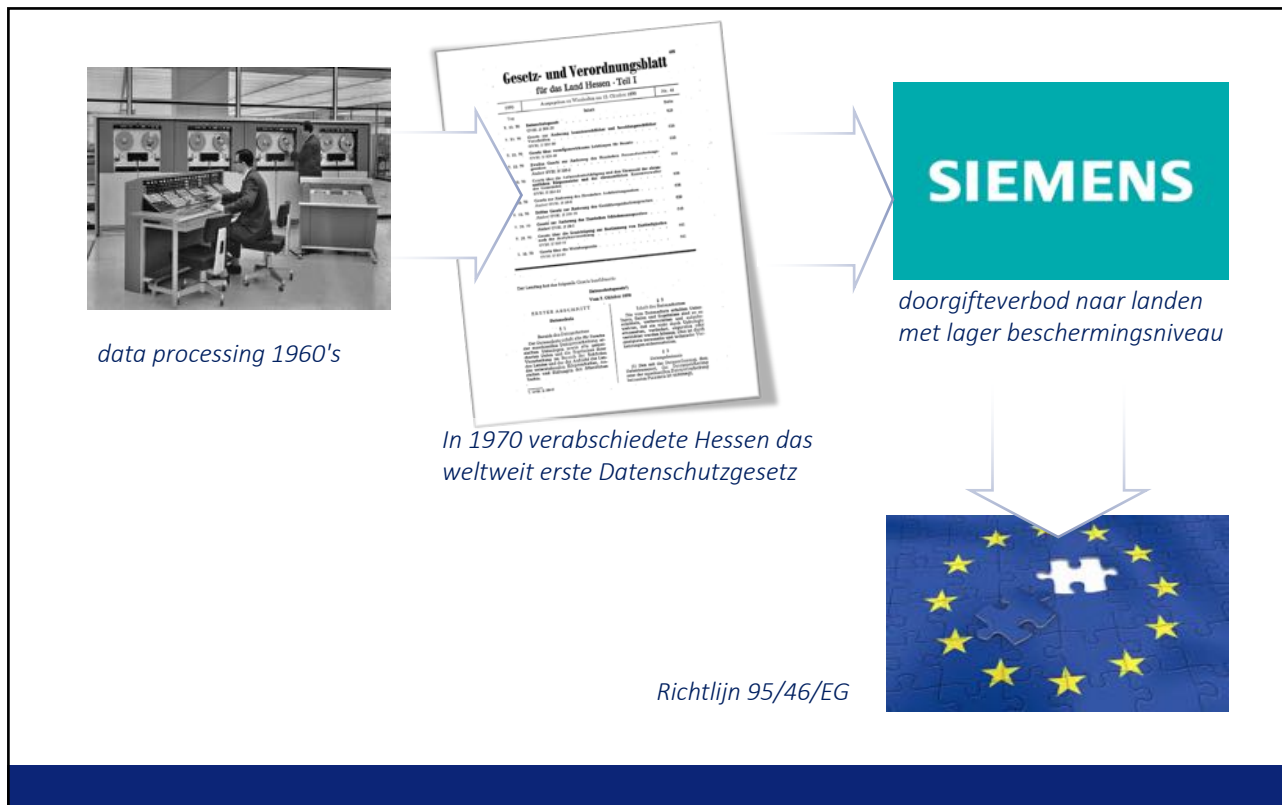
NL

Besluiten waarvan de tekst nog niet gepubliceerd is, zijn besloten van dagelijkse belang die in het kader van het beleidsbeleid zijn genomen en die in het algemeen een beperkte juridische invloed hebben.
Besluiten waarvan de tekst niet gepubliceerd is, worden voortgezet door een ontwerp, zijn alle andere besluiten.

13

14

15

Art. 23: beperkingen

1. De reikwijdte van de verplichtingen en rechten als bedoeld in de artikelen 12 tot en met 22 en artikel 34, alsmede in artikel 5 kan, voor zover de bepalingen van die dat artikelen overeenstemmen met de rechten en verplichtingen als bedoeld in de artikelen 12 tot en met 20, kan worden beperkt door middel van Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepalingen die op de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker van toepassing zijn ...

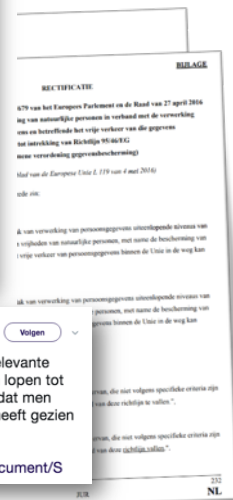
Zwenne

@Zwenne

Volgen

De voor Nederlandse taalversie relevante correcties beginnen op p. 232 en lopen tot p. 257(!) En nog heb ik de indruk dat men nogal wat fouten over het hoofd heeft gezien (bijv. overw. 84; art. 23.1, enz.)

data.council.europa.eu/doc/document/S

16

INSTITUTIES EU EC HJEU RvE EHRM

17

Straatsburg & Luxemburg

- Raad van Europa (47 lidstaten)
- EVRM

"concept of 'private life' is a broad term not susceptible to exhaustive definition"

<https://hudoc.echr.coe.int>

*S. and Marper
30562/04*

*Google Spain
C131/12*

COURT OF JUSTICE
OF THE EUROPEAN UNION

- Europese UNIE (27 lidstaten)
- EU Handvest, AVG etc.

"data subject's rights override, as a general rule, interest of internet users"

<http://curia.europa.eu/>

18

supervisory authorities (“SA’s”)

19

TOETSVRAAG 1

Het Hof van Justitie van de Europese Unie is gevestigd in Straatsburg

- ☐ Dit is juist
- ☐ Dit is onjuist

20

KERNBEGRIPPEN

verwerking persoonsgegevens, identificeren en singling-out, anonimisering en pseudonimisering

21

«verwerking van persoonsgegevens»

Art. 2.1
AVG

1. Deze verordening is van toepassing op de geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking, alsmede op de verwerking van persoonsgegevens die in een bestand zijn opgenomen of die bestemd zijn om daarin te worden opgenomen.

1. This Regulation applies to the processing of personal data wholly or partly by automated means and to the processing other than by automated means of personal data which form part of a filing system or are intended to form part of a filing system.

22

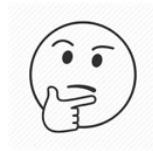
«verwerking»

Art. 4(2)
AVG

een bewerking of een geheel van bewerkingen met betrekking tot persoonsgegevens of een geheel van persoonsgegevens, al dan niet uitgevoerd via geautomatiseerde procedés, zoals het verzamelen, vastleggen, ordenen, structureren, opslaan, bijwerken of wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiden of op andere wijze ter beschikking stellen, aligneren of combineren, afschermen, wissen of vernietigen van gegevens

→ relevant voor het «bestand»
(art. 4(6) AVG)

→ parkeren we even (we komen erop terug...)

23

«persoonsgegevens»

alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon

→ “de betrokkene”

→ kost het al dan niet een onevenredige inspanning om de betrokkene te identificeren

→ parkeren we ook even (we komen erop terug...)

→ is een uniek nummer (IP-adres, Mac-adres) voldoende om te spreken van identiteit..?

→ maar wat is identificeren eigenlijk..?

24

«identificeren» wat is dat eigenlijk..?

~ vaststellen wie iemand is: ze hebben de dode geïdentificeerd

~ aantonen wie je bent: kunt u zich identificeren?

zich ~ voorstellen dat hij een ander is: hij identificeert zich met het slachtoffer

Art. 27a WvSv

De verdachte wordt ten behoeve van het vaststellen van zijn identiteit gevraagd naar zijn naam, voornamen, geboorteplaats en geboortedatum, het adres waarop hij in de basisregistratie personen is ingeschreven en het adres van zijn feitelijke verblijfplaats. Het vaststellen van zijn identiteit omvat tevens een onderzoek van een identiteitsbewijs

25

NN.PL133C.V.071030.100

HR 4 september 2012
ECLI:NL:HR:2012:BX4153

casus

verdachte weigert bekend te maken wie zij is en daarom wordt zij in de stukken aangeduid met een nummer

zo een verdachte wordt aangemerkt als een **anonieme**, d.w.z. **niet geïdentificeerde** verdachte

26

«identificeerbaar»

Art. 4(1)
AVG

als identificeerbaar wordt beschouwd een natuurlijke persoon die direct of indirect kan worden geïdentificeerd, met name aan de hand van een identificator

IP-adres, MAC-adres

bijvoorbeeld een naam, identificatienummer, locatiegegevens, online identifier of van een of meer elementen die kenmerkend zijn voor de fysieke, fysiologische, genetische, psychische, economische, culturele of sociale identiteit van die natuurlijke persoon

27

«identificeerbaar»

(26) [...] Om te bepalen of een natuurlijke persoon **identificeerbaar** is, moet rekening worden gehouden met alle middelen waarvan redelijkerwijs valt te verwachten dat zij worden gebruikt door de verwerkingsverantwoordelijke of door een andere persoon om de natuurlijke persoon direct of indirect te identificeren, bijvoorbeeld selectietechnieken.

(26) [...] To determine whether a natural person is **identifiable**, account should be taken of all the means reasonably likely to be used, such as singling out, either by the controller or by another person to identify the natural person directly or indirectly.

28

«single-out»

A very common family name will not be sufficient to **identify someone** - i.e. to **single someone out** - from the whole of a country's population, while it is likely to achieve identification of a pupil in a classroom. Even ancillary information, such as 'the man wearing a black suit' may identify someone out of the passers-by standing at a traffic light.

WP29 Opinion
4/2007

[data subject is] a natural person person who can be **identified or singled out**, directly or indirectly, alone or in combination with associated data, by means reasonably likely to be used by the controller ...

Draft LIBE-report
of Albrecht
January 2013

Art. 4(1)
AVG

[data subject is] an identifiable natural person is one who can be identified, **or singled out**, directly or indirectly, in particular by reference to an identifier ...

29

wifi-tracking...

organisaties maken gebruik van wifi-tracking. Zo gebruiken deze techniek om bedrijfseconomische informatie te genereren: hoeveel mensen passeren de winkel, hoeveel bezoekers gaan de winkel in en hoelang blijven zij op een bepaalde plaats in de winkel.

Gemeenten en evenementenorganisatoren zetten de techniek bijvoorbeeld in om loopstromen in kaart te brengen en bij te houden hoe lang bezoekers op een bepaalde plaats verblijven.

Grondslag

Via wifi-tracking worden locatiegegevens samen met **het unieke nummer** van een mobiel apparaat opgeslagen en verwerkt. Organisaties mogen deze persoonsgegevens volgens de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) alleen verwerken als zij daar een zogenoemde wettelijke grondslag voor hebben.

30

kamerbrief

Wat artikel 4 (begripsbepalingen) betreft, is er geen enkele steun voor het verder verfijnen van het begrip «persoonsgegevens» met categorieën als «singling out». De voorgestelde definitie lijkt Nederland en veel lidstaten al gecompliceerd genoeg.

Kamerstukken II 2012/13,
32761, nr. 51

31

Bluetrace

Identificatie kan ook plaatsvinden zonder dat de naam van de persoon wordt achterhaald. **Vereist is slechts dat de gegevens ervoor zorgen dat een bepaald persoon kan worden onderscheiden van anderen.** In de opinie van de Artikel 29-werkgroep over het begrip persoonsgegevens is hierover opgemerkt: "(...) dat hoewel identificatie door middel van de naam in de praktijk het meest voorkomt, de naam niet in alle gevallen noodzakelijk is om een persoon te identificeren. Dit is het geval wanneer andere identificatiemiddelen worden gebruikt om iemand van anderen te onderscheiden. In computerbestanden waarin persoonsgegevens zijn opgenomen, wordt aan de geregistreerde personen doorgaans een unieke identificatiecode toegewezen om verwisseling van personen in het bestand te voorkomen. Op het world wide web is het met behulp van bewakingsinstrumenten voor het

webverkeer eenvoudig om het gedrag van een machine te identificeren en daarmee ook van de gebruiker ervan. (...) Met andere woorden, de identificatie van een persoon vereist niet langer het vermogen zijn of haar naam te achterhalen. De definitie van 'persoonsgegevens' weerspiegelt ook dit feit." [onderstrepingen toegevoegd door het CBP]. 106 Als de gegevens niet direct tot identificatie van een bepaald persoon leiden maar de gegevens via nadere stappen **in verband kunnen worden gebracht met een bepaalde persoon**, betreft het indirect identificerende persoonsgegevens. De memorie van toelichting van de Wbp schrijft hierover: "Zij kunnen zijn ontdaan van de naam, doch onder omstandigheden door combinatie met andere gegevens weer worden teruggebracht tot een bepaalde persoon."

single-out

32

Benchmark ROM

Hoewel niet kan worden uitgesloten dat Groep 29 hiermee heeft beoogd te betogen dat het wettelijke begrip persoonsgegevens mede ziet op gegevens aan de hand waarvan een persoon kan worden geïndividualiseerd, ook zonder dat die persoon (door directe of indirecte herleiding) kan worden geïdentificeerd, leest de voorzieningenrechter een dergelijk betoog niet met voldoende zeggingskracht in het rapport om op de voet daarvan in dit kort geding het persoonsgegevensbegrip aldus (verruimd) uit te leggen. Tegen die uitleg pleit dat het voor de hand had gelegen dat een dergelijk betoog uitdrukkelijker was verwoord, daar die uitleg tot in de rechtspraak tot dan toe niet evident was.

Rb MNLD 2 augustus 2017
ECLI:NL:RBMNE:2017:4011

[AP] heeft daarbij weliswaar ook herhaald dat anonimiseringstechnieken de mogelijkheid moeten uitsluiten om een persoon te individualiseren ('single out'), om verschillende records in verband te brengen met een individu ('linkability') en om informatie over een individu af te leiden ('inference'), maar zij heeft daarbij niet met zoveel woorden uitgesproken dat gegevens waarbij enkel van 'singling out' sprake is, zonder dat de betrokken persoon door directe of indirecte herleiding kan worden geïdentificeerd, onder het begrip persoonsgegevens van de Richtlijn en de Wbp vallen. [...]

Ook in het rapport van de AP is daarom naar het oordeel van de voorzieningenrechter onvoldoende grond te vinden om het geschilpunt van de 'singling out' hier, vooruitlopend op een oordeel in een bodemgeding, te beslechten in de door eiseressen bepleite zin.

33

«identificeerbaar»

(30) Natuurlijke personen kunnen worden gekoppeld aan online-identificatoren via hun apparatuur, applicaties, instrumenten en protocollen, zoals internetprotocol (IP)-adressen, identificatiecookies of andere identificatoren zoals radiofrequentie-identificatietags. Dit kan sporen achterlaten die, met name wanneer zij met unieke identificatoren en andere door de servers ontvangen informatie worden gecombineerd, kunnen worden gebruikt om profielen op te stellen van natuurlijke personen en natuurlijke personen te herkennen.

lindqvist, breyer

34

Bodil Lindqvist

EHvJ 6 november 2003, C-101/01, ECLI:EU:C:2003:596

24. Het in [...] begrip persoonsgegevens omvat volgens de definitie in artikel 2, sub a, daarvan iedere informatie betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon. Hieronder valt vanzelfsprekend iemands **naam tezamen met zijn telefoonnummer** of gegevens over zijn werksituatie en zijn liefhebberijen.

[..]

27. Derhalve moet op de eerste vraag worden geantwoord, dat het vermelden van verschillende personen op een internetpagina **met hun naam of anderszins, bijvoorbeeld met hun telefoonnummer** of informatie over hun werksituatie en hun liefhebberijen, als een geheel of gedeeltelijk geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens [...] is aan te merken.

35

Scarlet SABAM (terzijde)

51 Het staat namelijk vast dat het rechterlijk bevel tot invoering van het litigieuze filtersysteem een systematische analyse van alle inhoud veronderstelt en de verzameling en identificatie van de IP-adressen van de gebruikers die illegale inhoud via het netwerk versturen.

Aangezien **die IP-adressen** de precieze identificatie van die gebruikers mogelijk maken, vormen zij beschermde persoonsgegevens..

HJEU 24 november
2011, C-70/10

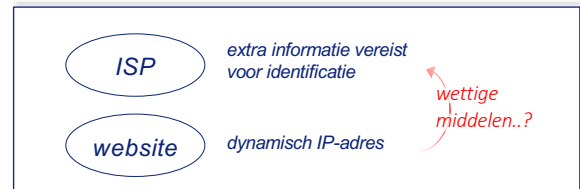

36

Breyer

HJEU 19 oktober
2016 C-582/14
ECLI:EU:C:2016:779

[E]en dynamisch IP-adres dat door een aanbieder van onlinemediadiensten wordt geregistreerd telkens als een persoon een website bezoekt die door deze aanbieder toegankelijk wordt gemaakt voor het publiek, ten aanzien van die aanbieder [vormt] een persoonsgegeven [...], wanneer hij beschikt over *wettige middelen waarmee hij de betrokken persoon kan identificeren aan de hand van extra informatie die bij de internetprovider van deze persoon berust.*

37

fietsendepot

Rechtbank Den Haag 20 oktober 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:9590

7. [V]erweerder [heeft] aannemelijk gemaakt dat binnen de gemeente Den Haag géén IP-adressen worden vastgelegd, opgeslagen en gekoppeld aan personen. Er is dan ook geen sprake van directe of indirecte herleidbaarheid naar personen. Daartoe is van belang dat verweerder heeft toegelicht dat IP-adressen indirect herleidbaar kunnen zijn tot een persoon, maar dat daarvoor middelen moeten worden ingezet om dit te kunnen vaststellen. Verweerder heeft daarbij aangegeven dat het ondoenlijk qua tijd en mankracht is om van alle burgers met wie gecommuniceerd wordt, de identificatie via een IP-adres te achterhalen. Daarbij is van belang dat de gemeente niet zelf over de gegevens om een koppeling te kunnen maken tussen een IP-adres en een burger beschikt, maar zijn er gegevens nodig van een Internet Service Provider. Nu de verwerking een excessieve inspanning van verweerder vergt, waardoor het gevaar voor identificatie in de praktijk onbeduidend is, kan het IP adres niet beschouwd worden als persoonsgegeven.

38

deugdelijke vaststelling van identiteit

Artikel 12 AVG

6. [...] [D]e verwerkingsverantwoordelijke [kan], wanneer hij redenen heeft om te twifelen aan de identiteit van de natuurlijke persoon die het verzoek indient als bedoeld in de artikelen 15 tot en met 21, om aanvullende informatie vragen die nodig is ter bevestiging van de identiteit van de betrokkene.

Alle antwoorden op mijn vragen

Vragen over het recht op inzage

Hoe weet een organisatie of ik het ben als ik een inzageverzoek doe?

Voordat de organisatie uw inzageverzoek in behandeling neemt, zal de organisatie meestal controleren wie u bent. Zij kan dat op verschillende manieren doen.

Minst privacygevoelig

Wil een organisatie uw identiteit controleren? Dan moet zij daarvoor die manier kiezen die het minst privacygevoelig is.

Het is bijvoorbeeld lang niet altijd noodzakelijk om een kopie van uw identiteitsbewijs te vragen. Vraagt u bijvoorbeeld om inzage bij een webshop? Dan is uw klantnummer in combinatie met uw naam en adres meestal genoeg om uw identiteit te controleren.

39

«onevenredige inspanning»

Kamerstukken II 1997/98,
25 892, nr. 3, p. 47-48

(26) Om te bepalen of een natuurlijke persoon identificeerbaar is, moet rekening worden gehouden met **alle middelen waarvan redelijkerwijs valt te verwachten** dat zij worden gebruikt door de verwerkingsverantwoordelijke of door een andere persoon om de natuurlijke persoon direct of indirect te identificeren, bijvoorbeeld selectietechnieken.

Om uit te maken of van middelen **redelijkerwijs** valt te verwachten dat zij zullen worden gebruikt om de natuurlijke persoon te identificeren, moet rekening worden gehouden met alle **objectieve factoren**, zoals de kosten van en de tijd benodigd voor identificatie, met inachtneming van de beschikbare technologie op het tijdstip van verwerking en de technologische ontwikkelingen

In concrete gevallen moet [...] rekening worden gehouden met bijzondere expertise, technische faciliteiten en dergelijke van de verantwoordelijke. Het gaat dus enerzijds om **objectivering naar een redelijk toegeruste verantwoordelijke en anderzijds om subjectivering naar bijzondere expertise.**

[...]

Niet elk technisch of toevallig verband tussen een gegeven en een persoon is dus voldoende om dat ~~gegeven een persoonsgegeven te doen~~

zijn. [Er is niet] vereist dat iedere mogelijkheid de gegevens met betrekking tot personen te gebruiken, is uitgesloten. Is deze mogelijkheid

weliswaar theoretisch aanwezig maar is ondenkbaar dat dit ook daadwerkelijk gebeurt, dan kan ervan worden uitgegaan dat de gegevens niet als persoonsgegevens worden aangemerkt.

40

absoluut onmogelijk...

Als camera's worden gebruikt voor observatie in digitale billboards, zal meestal sprake zijn van de verwerking van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 4(1) AVG, aangezien personen vaak herkenbaar in beeld worden gebracht. De AP heeft in haar Beleidsregels cameratoezicht uitgelegd dat ook sprake kan zijn van persoonsgegevens als personen **niet of niet herkenbaar** in beeld worden gebracht, zolang de beelden betrekking hebben op een natuurlijke persoon en die persoon identificeerbaar is. [...]

Een van de technologische mogelijkheden om gegevens identificeerbaar te maken, is het wijzigen van software-instellingen, (soms ook op afstand), waardoor bijvoorbeeld alsnog (tijdelijk) herkenbare beelden kunnen worden opgeslagen. [...]

AP brief 25 juni 2018 inzake
Normenkader digitale billboards

Alleen in uitzonderlijke gevallen zal dus géén sprake zijn van de verwerking van persoonsgegevens, als de camera's technisch zodanig zijn ingericht dat het **absoluut niet mogelijk** is om mensen herkenbaar in beeld te brengen.

Echter...

"[Er is niet] vereist dat iedere mogelijkheid de gegevens met betrekking tot personen te gebruiken, is uitgesloten."

Kamerstukken II 1997/98, 25892, nr. 3, p. 48

41

As European governments rushed to embrace technology to fight the coronavirus, a plainspoken Dutchman emerged as a thorn in their side. Aleid Wolfsen's message: Don't pretend your solutions are privacy-friendly. In a group that normally keeps disagreements quiet, Wolfsen stands out. A former politician and mayor of Utrecht who had no formal training in data protection when he took on his role in 2016, he has repeatedly been at odds with her watchdogs, most of whom do not have a political background.

The official in charge of Europe's grouping of privacy regulators was also keen to play down any disagreements. There is "no difference in the positions" of different privacy regulators and the "Dutch case was a specific case," Andrea Jelinek said, while a spokesperson for the group, the

European Data Protection Board, added: **"The legal concept of anonymization is not an absolute concept."**

Europe's Data Protection Supervisor, who had OK'd the Commission's use of telecoms data to track the coronavirus, said: **"There is a difference between the technical impossibility of doing something to the very end, and something which we would call an effective anonymization."** !

42

Kamerstukken II 2019/20, 35479 Wetsvoorstel Tijdelijke informatieverstreking RIVM

43

Kst II 2020/21, 35479,
nr. 3, p. 6-7

Wetsvoorstel Tijdelijke wet
informatieverstreking RIVM in
verband met COVID-19

*Er is misschien een
theoretische mogelijkheid
om te identificeren.*

*Maar daarmee zijn het
nog geen persoons-
gegevens...!*

De informatie [...] is wegens het hoge aggregatieniveau en het minimale getal van 15 per groep per gemeente per uur, naar het oordeel van de regering niet herleidbaar tot identificeerbare natuurlijke personen.

Hoewel er studies zijn die de – theoretische – mogelijkheid aantonen om in bepaalde gevallen ook geaggregeerde locatiedata te herleiden tot identificeerbare natuurlijke personen, valt niet redelijkerwijs te verwachten dat de verwerkingsverantwoordelijke of een andere persoon deze middelen gebruikt.

De kosten van en de tijd benodigd voor identificatie zonder daarbij gebruik te kunnen maken van de brongegevens (de locatie- en verkeersgegevens die de aanbieders beheren) maken een dergelijke identificatie onwaarschijnlijk. Belangrijk hierbij is dat het de aanbieders op grond van de Telecommunicatiewet verboden is om de brongegevens aan derden ter beschikking te stellen.

44

controverse...!

Kst II 2020/21, 35479,
nr. 3, p. 6-7

Daarbij verwijst de regering naar HvJ EU 19 oktober 2016, C-582/14, *Breyer/Duitsland*, ECLI:EU:C:2016:779. Het Hof overweegt in punt 46 van dit arrest dat herleidbaarheid niet redelijkerwijs kan worden aangenomen indien de identificatie van de betrokkene bij wet verboden is. Ook gelden er voor de aanbieders op grond van de Telecommunicatiewet strenge eisen voor de beveiliging van de brongegevens waardoor ook het risico op onbevoegde toegang tot deze gegevens tot een minimum wordt beperkt.

Tot slot zijn zowel het RIVM als het CBS bij de verwerking van de door de aanbieders verstrekte informatie gebonden aan het doel in artikel 14.7 van de Telecommunicatiewet.

Dit betekent dat het voor deze instanties verboden is om de gegevens herleidbaar te maken, als dat technisch al mogelijk zou zijn. *Het gaat hier naar het oordeel van kabinet dan ook om statistische gegevens waarop de AVG niet van toepassing is.*

45

kenteken

Uitgaande van de definitie van artikel 1, onderdeel a, Wbp vormt een kentekengegeven *voor de heffingsambtenaar* in beginsel wel een persoonsgegeven, omdat hij via Cition de beschikking krijgt over onversleutelde kentekengegevens van voertuigen die binnen de Gemeente Amsterdam geparkeerd zijn en die door hem, na gegevensverstrekking door de RDW, aan een natuurlijk persoon kunnen worden gerelateerd.

Hof A'dam
ECLI:NL:GHAMS:2016:146

46

«geautomatiseerde verwerking»

art. 2

1. Deze verordening is van toepassing op de geheel of gedeeltelijk **geautomatiseerde verwerking**, alsmede op de verwerking van persoonsgegevens die in een bestand zijn opgenomen of die bestemd zijn om daarin te worden opgenomen.

Het onderscheid tussen handmatig en geautomatiseerde verwerkte of te verwerken gegevens is niet altijd in alle scherpste te maken.
Kamerstukken II 97/98, 25892, nr. 3, p. 69

47

«gedeeltelijk geautomatiseerd»

bundeling van verwerkingshandelingen die in het maatschappelijk verkeer als een eenheid wordt beschouwd *Kamerstukken II 97/98, 25892, nr. 3, p. 51*

geautomatiseerd gevoerde gegevens en een handmatige gegevensverzameling [zijn] zodanig [...] verweven dat zij als één bestand moeten worden aangemerkt

Kamerstukken II 97/98, 25892, nr. 3, p. 69

*verkeeropvattingen
verwevenheid
gemeenschappelijke
bestemming*

Uitgeprinte documenten
[p]apieren documenten die gedrukt zijn op een faxapparaat of met behulp van een personal computer, vallen, indien zij persoonsgegevens bevatten, onder de voorschriften die van toepassing zijn op de niet-geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens.
Kamerstukken II 97/98, 25892, nr. 3, p. 60

*papieren back-up van
digitale bestanden
(prints van e-mails)
dossierkast met
verwijsindex*

Voorbeelden:

- [e]en handmatig bijgehouden hulpbestand van bron-documenten dat met betrekking tot de geautomatiseerd gevoerde gegevens een bewijsfunctie toekomt
- als met behulp van de geautomatiseerd gevoerde gegevens toegang kan worden verkregen tot het handmatige bestand

Kamerstukken II 97/98, 25892, nr. 3, p. 69

48

«bestand» d.w.z. niet geautomatiseerde verwerking

elk gestructureerd geheel van persoonsgegevens die volgens bepaalde criteria toegankelijk zijn, ongeacht of dit geheel gecentraliseerd of gedecentraliseerd is dan wel op functionele of geografische gronden is verspreid

Art. 4(6)
AVG

(15) [...] De bescherming van natuurlijke personen dient te gelden bij zowel geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens als handmatige verwerking daarvan indien de persoonsgegevens zijn opgeslagen of bedoeld zijn om te worden opgeslagen in een bestand.

Dossiers of een verzameling dossiers en de omslagen ervan, die niet volgens specifieke criteria zijn gestructureerd, mogen niet onder het toepassingsgebied van deze richtlijn [sic] verordening te vallen.

49

systematische toegankelijkheid

Het kan hierbij gaan om een systematische opbouw van de dossiers volgens een vaste structuur die de toegang tot de inhoud van de dossiers gemakkelijk maakt of om het gebruik van een geautomatiseerde index ter ontsluiting van die dossiers. [...] Dossiers waarbij dergelijke maatregelen niet zijn genomen, vallen [...] niet onder de WBP.

Hieraan doet geen afbreuk dat de dossiers volgens een enkel criterium, bijvoorbeeld alfabetisch of op datum van binnenkomst worden opgeborgen

Kamerstukken II 1998/99,
25892, nr. 9, p. 2

50

zwartboek

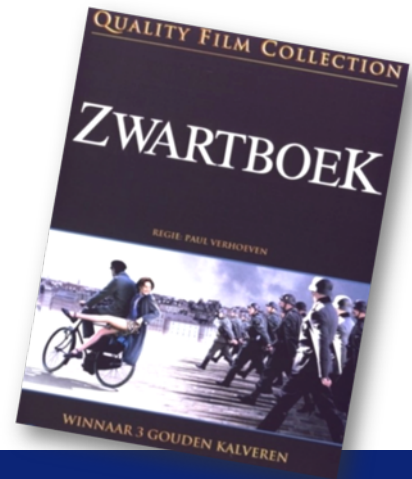
HR 3 juni 2005
ECLI:NL:HR:2005:AT1093

[er wordt terecht onderscheid gemaakt tussen]

enerzijds de verzameling dossiers van alle in het ziekenhuis van de Stichting werkzame medisch specialisten [...] die alle bij elkaar in een dossierkast worden bewaard en welke tezamen een bestand vormen als bedoeld in art. 1, onder c, Wbp en

anderzijds het dossier "[verzoeker]", dat noch feitelijk noch naar de aard van de inhoud deel uitmaakt van dat bestand noch is bestemd om in dat bestand te worden opgenomen; niet alleen wordt het dossier "[verzoeker]" afzonderlijk bewaard en is het alleen voor [betrokkene 2], de directeur van de Stichting, toegankelijk, ook bevat dit dossier geheel andere gegevens (over het functioneren van [verzoeker]) dan het bestand van de dossiers van de medisch specialisten.

51

Dexia

HR 29 juni 2007
NL:HR:2007:AZ4663

Dexia [bewaart] de opnamen met het oog op haar procespositie en de banden waarop de telefoongesprekken met [verweerder] voorkomen, [zijn] reeds ontsloten door Dexia, aangezien Dexia op het overzicht van 11 mei 2005 de data en exacte tijdstippen heeft vermeld van de telefoongesprekken die zij met [verweerder] heeft gevoerd.

Voorts geldt [...] dat een financiële instelling als Dexia, [...] verplicht is technische en organisatorische voorzieningen te treffen om opgenomen telefoongesprekken en andere persoonsgegevens betreffende de opgenomen telefoongesprekken zonodig te kunnen traceren en reconstrueren

52

Bouwvakkers bezorgen dossiers bij De Telegraaf

Geheime rechtbankdossiers bij oud vuil

10 FEB 2017

AMSTERDAM - UPDATE 11.00 uur - "Dit had nooit mogen gebeuren", stelt de Raad voor de Rechtspraak, in reactie op het enorme datalek bij de rechtbank Amsterdam, waarover De Telegraaf vanmorgen bericht. Duizenden pagina's uit geheime en privacygevoelige rechtbankstukken zijn bij de verbouwing van de rechtbank Amsterdam op straat komen te liggen. Bouwvakkers hebben delen van lopende strafzaken, inclusief namen en adressen van verdachten en getuigen, en rapporten van de Raad voor de Kinderbescherming gevonden, die als oud vuil in verlaten kamers lagen.

Interne memo's over de beveiliging van de rechtbank, protocollen over transport en begeleiding van verdachten en gedragsrichtlijnen voor het personeel zijn tevens uitgelekt. Daaruit blijkt onder meer dat er jarenlang is geruzied over de veiligheid op de rechtbank. Ook wordt melding gemaakt van een 'angstcultuur' onder het veiligheidspersoneel, dat klaagt over onderbezetting en slechte uitrusting. De stukken zijn woensdag aan het einde van de middag bezorgd bij de redactie van De Telegraaf. Gisteren heeft de hoofdredactie van de krant de stukken teruggegeven aan een medewerker van de rechtbank.

De rechtbank heeft bijna laconiek. Wordvoerder Ton van den Brandt: „Het gaat om oud papier. Het lijkt erop dat iemand de inhoud heeft meegenomen uit een container van gemeentewerkers.”

De Amsterdamse advocaat Van Oppen maakt korte metten met die versie. „Als de driehoek advocatuur, OM of rechtbank iets weggooit, hoort dat de versnipperaars in te gaan.”

De Leidse hoogleraar privacyrecht Gerrit-Jan Zwenne spreekt van „een datalek van ongekende proporties”.

53

TOETSVRAAG 2

In het Breyer-arrest heeft het Hof van Justitie uitgemaakt dat een IP-adres kwalificeert als persoonsgegevens als de verwerkingsverantwoordelijke beschikt over wettige middelen waarmee hij de betrokken persoon kan identificeren aan de hand van extra informatie die bij de internetprovider van deze persoon berust.

- ☐ Dit is juist
- ☐ Dit is onjuist

54

vragen?
g.j.zwenne@law.leiden.nl